

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35

Ku2019/01318/CSM

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län välkomnar utredningen om demokrativillkor för bidrag till civilsamhället.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag och framför följande förtydliganden och tillägg.

8.1 Utredningens förslag till demokrativillkor

- Att demokrativillkor skiljer sig åt mellan stat och kommun men också mellan kommuner är problematiskt. Civilsamhället verkar över kommun- och regiongränser och vissa även över länsgränser vilket försvårar för civilsamhället att förhålla sig till de olika krav som ställs från olika bidragsgivare. Länsstyrelsen stödjer därför särskilt utredningens bedömning att även kommuner och regioner utvecklar tydliga och likalydande demokrativillkor.
- Länsstyrelsen stödjer utredningens bedömning att samverkan mellan myndigheter bör stärkas och utvecklas i syfte att öka rättssäkerheten i tillämpningen av demokrativillkor. Länsstyrelsen stödjer därmed utredningens förslag att MUCF ska få uppdraget att stödja bidragsgivande myndigheter, särskilt även kommuner och regioner, i syfte att skapa en enhetlighet i tillämpning mellan alla bidragsgivande myndigheter, inte endast mellan de statliga.
- Länsstyrelsen ser positivt på ändringen gällande överklagande som föreslås i utredningen. Dock gör Länsstyrelsen bedömningen att det kommer att bli mer resurskrävande för bidragsgivande myndigheter i form av mer administration. Bidragsgivande myndighet behöver även ta i beaktande hantering av medel och planera för att medel finns att tillgå vid ett eventuellt överklagande som efter en längre process bifalls. Länsstyrelsen bedömer det ytterst viktigt att denna konsekvens uppmärksammas.

Datum
2019-10-31

Beteckning
33726-2019

- Demokrativillkorens tillämpning är otydliga gällande omvärldsbevakning och utökad kontroll. Länsstyrelsen bedömer att en otydlighet finns när en sökning i en utökad kontroll får anses fullgod liksom hur det säkerställs att alla bidragsgivande myndigheter gör likartade sökningar. Länsstyrelsen vill särskilt understryka vikten av att säkerställa att alla organisationer granskas på likvärdigt sätt. Det är därmed särskilt viktigt att ta i beaktande att utsatta grupper och minoriteter inte granskas hårdare än andra. Länsstyrelsen bedömer att utredningen inte analyserat och kunnat bringa klarhet i dessa angelägna frågor.
- En viktig del i demokratiarbetet är att främja inkludering. Länsstyrelsen föreslår därför ett tillägg; att föreslagna demokrativillkor utökas med ett ytterligare villkor som gör gällande att bidrag inte ska få lämnas till en organisation som underlåter att ha planer och mål för främjande av lika rättigheter och förebyggande av diskriminering. Den här sortens krav skulle vara ett värdefullt kriterium för att främja inkludering av åsidosatta grupper och därmed en viktig insats för att främja demokratin. Det kan jämföras med det krav på aktiva åtgärder som finns på arbetsgivare för att främja lika rättigheter och möjligheter och motverka diskriminering.
- Länsstyrelsen ställer sig kritisk till utredningens förslag att utesluta begreppet jämställdhet. Utredningen nämner att begreppet jämställdhet idag nämns i 24 utav de 31 förordningar som har demokrativillkor avseende verksamheten. Länsstyrelsen bedömer att det skulle vara en regression av samhällsutvecklingen och jämställdhetssträvandena att nu utesluta detta begrepp.
- Länsstyrelsen anser att en viktig aspekt helt saknas i utredningens resonemang och vill därför uppmärksamma utredningen på detta. Civilsamhället arbetar, bland mycket annat, med påverkansarbete och ibland med kontroversiella frågor som kan leda till uppmärksamhet i media. Samtidigt är civilsamhället i viss mån beroende av extern finansiering. I utredningen föreslås att en utökad granskning bland annat ska göras genom omvärldsbevakning av nyhetsmedier och sociala medier. Det skulle i förlängningen kunna leda till ett samhälle där organisationer väljer bort att driva vissa mer kontroversiella frågor för att säkerställa fortsatt finansiering. En konsekvens av det blir färre motstridiga röster i samhällsdebatten eller att debatten helt avstannar, vilket urholkar själva grunden i det demokratiska samhället.

Beslutet har fattats av landshövding Sven-Erik Österberg med Susanne Hedlund som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillväxtdirektör Anna Conzen samt tf avdelningsdirektör Adli Assali medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.